

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1189/2015
26.01.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгише Ђорђевића, председника већа, Зорана Таталовића, Радмиле Драгичевић-Дичић, Маје Ковачевић-Томић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Олгицом Козлов, записничарем, у кривичном предмету окривљеног И.П., због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног, адвоката И.К. и адвоката Г.Т., поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу К 586/13 од 17.11.2014. године и Вишег суда у Прокупљу Кж 145/15 од 09.09.2015. године, у седници већа одржаној 26.01.2016. године, једногласно је, донео:

ПРЕСУДУ

УСВАЈАЈУ СЕ, као основани, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног И.П., па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Прокупљу К 586/13 од 17.11.2014. године и Вишег суда у Прокупљу Кж 145/15 од 09.09.2015. године, тако што Врховни касациони суд на основу члана 422. тачка 3) Законика о кривичном поступку, према окривљеном **И.П.**, за кривично дело за које је оптужен и правноснажно оглашен кривим

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

због тога што је: „у Прокупљу, у урачунљивом стању, са умишљајем, у намери да делимично избегне плаћање пореза у 2009. години дао лажне податке о чињеницама које су од утицаја за утврђивање пореске обавезе, иако је на то био обавезан, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 150.000,00 динара, на тај начин што је као директор привредног друштва „А. к.“ ДОО П., Пореској управи Филијала Прокупље за првих пет месеци 2009. године предао пореске пријаве у којима није приказао промет добара и услуга у износу од 5.031.606,65 динара, противно одредби члана 49. став 1. Закона о порезу на додату вредност којим је прописано да је обвезник дужан да обрачунава ПДВ за одговарајући порески период на основу промета добара и услуга у том периоду, ако је за њих настала законска пореска обавеза, а обвезник је истовремено и порески дужник, па је тако избегао да плати порез на додату вредност у износу од 905.689,20 динара“

чиме би извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. Кривичног законика

јер је у смислу одредбе члана 104. став 6. Кривичног законика наступила застарелост кривичног гоњења.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу К 586/13 од 17.11.2014. године, између осталих, окривљени И.П. оглашен је кривим због извршеног продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. КЗ те га је суд осудио на казну затвора у трајању од осам месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору од 24.10.2014. до 17.11.2014. године као и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара коју је дужан платити у року од три месеца по правноснажности пресуде, а у противном суд ће новчану казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом окривљени је обавезан на плаћање судског паушала и трошова кривичног поступка, као у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Прокупљу Кж 145/15 од 09.09.2015. године, ставом I, делимичним уважењем жалби окривљеног И.П. и његовог браниоца, преиначена је пресуда Основног суда у Прокупљу К 586/13 од 17.11.2014. године тако што је окривљени И.П. оглашен кривим због извршеног кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од шест месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору од 24.10.2014. до 17.11.2014. године и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара коју је дужан платити у року од три месеца, а у противном иста ће бити замењена тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један казне затвора. Истом пресудом окривљени је обавезан да плати трошкове судског паушала и трошкове кривичног поступка, као у изреци пресуде.

Ставом II исте пресуде, жалбе окривљеног И.П. и његовог браниоца, у непреиначеном делу, су одбијене и пресуда Основног суда у Прокупљу К 586/13 од 17.11.2014. године потврђена, док је, ставом III, поводом жалбе браниоца окривљеног К.Ј., а по службеној дужности преиначена побијана пресуда тако што је окривљени К.Ј., на основу члана 423. тачка 1. ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело пореска утаја у помагању из члана 229. став 1. у вези члана 35. КЗ, а трошкови кривичног поступка су, у том делу, пали на терет буџетских средстава суда.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног И.П., адвокат И.К., на основу члана 483. став 1. ЗКП, због повреде закона на штету окривљеног одредбе члана 103. став 1. тачка 6. и члана 104. став 6. и члана 5. Кривичног законика, све у вези са одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, уз предлог да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да побијане пресуде преиначи тако што ће у односу на окривљеног одбити оптужбу;

- бранилац окривљеног И.П., адвокат Г.Т., на основу члана 483. став 1. ЗКП, због повреде закона одредбе члана 422. тачка 3) и члана 438. став 1. тачка 1), члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, одредбе члана 5, члана 16, члана 103. тачка 6, члана 104. став 6. и члана 229. став 1. Кривичног законика, уз предлог да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, побијане пресуде преиначи тако што ће одбити оптужбу према окривљеном због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења.

Врховни касациони суд је, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, након достављања примерака захтева за заштиту законитости поднетих од стране бранилаца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП, о којој није обавестио Републичког јавног тужиоца нити браниоце окривљеног, налазећи да њихово присуство седници већа није неопходно те да није од значаја за доношење одлуке, на којој седници је размотрио списе предмета са пресудама против које је захтев поднет, те је по оцени навода и предлога у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су основани.

Из списка предмета произлази да је Основни јавни тужилац у Прокупљу оптужним предлогом Кт 836/09 од 02.09.2011. године, окривљеном И.П. ставио на терет извршење продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. КЗ, при чему је време извршења предметног кривичног дела „у 2008. години, те првих пет месеци 2009. године“. Пресудом Основног суда у Прокупљу К 586/13 од 17.11.2014. године окривљени И.П. оглашен је кривим због извршеног продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. у вези члана 61. КЗ, а период извршења кривичног дела у изреци ове пресуде, је идентичан периоду извршења у диспозитиву оптужног предлога Основног јавног тужиоца у Прокупљу. Пресудом Вишег суда у Прокупљу Кж 145/15 од 09.09.2015. године окривљени И.П. оглашен је кривим због извршеног кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, а изреком пресуде обухваћен је период извршења кривичног дела у 2009. години, при чему је из стања у списима очигледно да је обухваћен период „првих пет месеци“ исте године.

Чланом 5. став 1. Кривичног законика прописано је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, док је чланом 5. став 2. КЗ, прописано да ће се, ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, применити закон који је најблажи за учиниоца.

У време пресуђења, односно доношења другостепене пресуде Вишег суда у Прокупљу 09.09.2015. године био је на снази Кривични законик („Службени гласник РС“, број 85/2005, 88/2005 ... 72/2009, ... 108/2014) којим је у ставу 1. члана 229. за учиниоца кривичног дела пореска утаја прописана казна затвора од шест месеци до пет година и новчана казна.

У време извршења кривичног дела „првих пет месеци 2009. године“ важио је Кривични законик Републике Србије („Службени гласник РС“, број 85/2005, 88/2005), којим је чланом 229. став 1. прописано да је за учиниоца кривичног дела пореска утаја предвиђена казна затвора до три године и новчана казна.

С`обзиром на напред наведено, односно с`обзиром да је од извршења кривичног дела до пресуђења кривични закон мењан, то је у смислу члана 5. став 2. Кривичног законика најблажи закон за учиниоца Кривични законик („Службени гласник РС“, број 85/05, 88/2005), који је важио у време извршења кривичног дела и којим је за кривично дело пореска утаја члан 229. став 1. прописана казна затвора до три године и новчана казна.

Надаље, према одредби члана 103. тачка 6. КЗ („Службени гласник РС“, број 85/05, 88/05), кривично гоњење се не може предузети кад протекне три године од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко једне године, а одредбом члана 104. став 6. истог КЗ, предвиђено је да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају када протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења.

Како је окривљени И.П. последњу радњу кривичног дела предузео 30.05.2009. године, којом радњом је извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, за које је прописана казна затвора до три године, то је у смислу члана 104. став 6. Кривичног законика, протеклом времена од шест година - дакле 30.05.2015. године, наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

С обзиром на то да је пресуда Вишег суда у Прокупљу Кж 145/15 донета 09.09.2015. године, у време када је већ наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, то је Виши суд у Прокупљу, правилном применом кривичног закона, био дужан да у жалбеном поступку преиначи првостепену пресуду и на основу одредбе члана 422. тачка 3) ЗКП, према окривљеном И.П. одбије оптужбу за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. Кривичног законика.

Имајући у виду да другостепени суд то није учинио, већ је првостепену пресуду преиначио, на начин како је то већ напред наведено, повредио је одредбу члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 103. тачка 6. и члана 104. став 6. Кривичног законика, на штету окривљеног И.П.

С обзиром на напред наведено, Врховни касациони суд је отклањајући учињену повреду закона, преиначио побијане правноснажне пресуде, те је на основу члана 422. тачка 3) ЗКП, према окривљеном И.П. одбио оптужбу за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, док је о трошковима кривичног поступка одлучио у смислу одредбе члана 265. став 1. ЗКП.

Из изнетих разлога, на основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова и члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Олгица Козлов, с.р.

Председник већа-судија,
Драгиша Ђорђевић, с.р.